

ประเภทของเงินได้พึงประเมิน

มาตรา 40 แห่งประมวลรัษฎากรได้แบ่งเงินได้พึงประเมินเป็น 8 ประเภท ตามลักษณะการได้มาของเงิน หรือลักษณะการประกอบอาชีพ จะนำไปใช้ในการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้ ผู้เสียภาษีจะต้องแยกประเภทเงินได้พึงประเมินให้ถูกประเภท เพราะจะมีผลต่อการคำนวณหักค่าใช้จ่ายต่อไป

1.เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 : มาตรา 40 (1) เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน จะต้องมิใช่สัญญาการจ้างงานระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง การจ่ายค่าจ้างจะจ่ายเมื่อถึงกำหนดเวลาการจ้างงาน โดยไม่ได้มุ่งผลสำเร็จของงานเป็นสำคัญ เกิดได้หลายลักษณะ ดังนี้

- 1.1 เงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ
- 1.2 เงินค่าเช่าบ้านที่ได้รับจากนายจ้าง
- 1.3 เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้าน ซึ่งนายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า
- 1.4 เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ
- 1.5 เงิน ทրพຍស៊ីន หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน เช่น มูลค่าของการ

ได้รับประทานอาหาร เป็นต้น

ตัวอย่างแนววินิจฉัยของกรมสรรพากร

(1) เงินเดือน ค่าล่วงเวลา

บริษัทจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างโดยคิดเป็นรายวัน กำหนดจ่ายเดือนละ 2 ครั้ง ทุกวันที่ 15 และ 30 ของเดือน ลักษณะงานที่ลูกจ้างปฏิบัติคือเก็บผลปาล์ม ใส่ปุ๋ย และตกแต่งภายในสวนอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้เป็นของบริษัททั้งสิ้น โดยมีได้มุ่งถึงผลสำเร็จของงานที่ทำ การจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างดังกล่าวเป็นการจ่ายค่าจ้างแรงงานตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากร (กค 0802/26915 ลงวันที่ 18 ธันวาคม 2538)

(2) ค่าเล่าเรียนบุตร

ห้างฯ จัดให้มีระเบียบสวัสดิการการเบิกค่าเล่าเรียนของบุตรของพนักงานที่ทำงานกับห้างฯ ห้างฯ สามารถนำไปหักเป็นรายจ่ายได้ แต่เมื่อห้างฯ จ่ายค่าเล่าเรียนดังกล่าว ห้างฯ มีหน้าที่ต้องหักภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายตามมาตรา 50 โดยถือเป็นประโยชน์เพิ่มของพนักงานเป็นเงินได้ตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากร (กค 0802/6547 ลงวันที่ 20 เมษายน 2537)

(3) ค่าอาหารที่ลูกจ้างรับประทานฟรี

คำพิพากษาฎีกาที่ 123/2540 โจทก์ (นายจ้าง) ให้บริการอาหารฟรีแก่พนักงานของโจทก์ ก็ถือได้ว่าพนักงานของโจทก์ได้รับประโยชน์ในทางทรัพย์สินเนื่องจากการทำงาน ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้ออาหารมาเลี้ยงพนักงาน ถือเป็นเงินได้ของพนักงานของโจทก์ ตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากร

2.เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 2 : มาตรา 40 (2) เงินได้เนื่องจากหน้าที่ หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ เงินได้นี้เกิดจากการปฏิบัติงานของผู้มีเงินได้ โดยมุ่งถึงผลสำเร็จของงานเป็นสำคัญ งานเสร็จเงินถึงได้ เกิดความสัมพันธ์ของผู้จ่ายเงินได้ (ผู้ว่าจ้าง) กับผู้มีเงินได้ (ผู้รับจ้าง) เกิดได้หลายลักษณะ

2.1 ค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ค่าส่วนลด

2.2 เงินอุดหนุนในงานที่ทำ เบี้ยประชุม บำเหน็จ โบนัส

2.3 เงินค่าเช่าบ้านที่ได้รับเนื่องจากหน้าที่ หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้

2.4 เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้าน ที่ผู้จ่ายเงินได้ให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า

2.5 เงินที่ผู้จ่ายเงินได้จ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งผู้มีเงินได้มีหน้าที่ต้องชำระ

2.6 เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ นั้น ไม่ว่าหน้าที่หรือตำแหน่งงาน หรืองานที่รับทำให้นั้นจะเป็นการประจำหรือชั่วคราว

ตัวอย่างแนววินิจฉัยของกรมสรรพากร

(1) เงินบำเหน็จ ค่าตอบแทนและโบนัส ของคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) แห่งประมวลรัษฎากร (กค 0802/4542 ลงวันที่ 19 เมษายน 2528)

(2) เงินได้พึงประเมินจากการรับจ้างทำความสะอาดอาคารเป็นรายเดือน การรับจ้างดังกล่าวเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) แห่งประมวลรัษฎากร (กค 0802/5742 ลงวันที่ 13 พฤษภาคม 2529)

(3) บริษัทจ่ายค่าจ้างรายวันให้แก่ผู้รับจ้างปอกข้าวโพดโดยใช้แรงกายของตนเอง ในอัตราค่าจ้างต่อน้ำหนักกิโลกรัมของข้าวโพด กรณีดังกล่าวค่าจ้างที่บริษัทจ่ายเงินเป็นเงินได้เนื่องจากการทำงานให้ตามมาตรา 40 (2) แห่งประมวลรัษฎากร (กค 0802/4669 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2533)

(4) เงินได้จากการรับแปลบทพูดภาพยนตร์ เป็นเงินได้เนื่องจากการทำงานให้ตามมาตรา 40 (2) แห่งประมวลรัษฎากร (กค 0802/พ.18350 ลงวันที่ 7 ตุลาคม 2537)

(5) บริษัทฯ ได้ทำสัญญารับคำแนะนำและความช่วยเหลือทางด้านการบริหาร การจัดการ การวางแผน กฎหมาย การเงิน การตลาด และบุคคลกับบริษัทต่างประเทศซึ่งเป็นบริษัทที่ประกอบกิจการให้คำปรึกษาและให้บริการโดยเฉพาะ เนื่องจากการให้บริการดังกล่าวไม่มีความซับซ้อนหรือต้องใช้เทคโนโลยีสูง เงินค่าตอบแทนที่จ่ายจากการรับทำงานให้ดังกล่าวเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) แห่งประมวลรัษฎากร (กค 0811/10929 ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2540)

ข้อแตกต่างของเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) กับ 40 (2)

รายการ	40 (1)	40 (2)
1.ผลสำเร็จของงาน	ไม่มุ่งผลสำเร็จของงาน	มุ่งผลสำเร็จของงาน
2.การจ่ายค่าจ้าง	จ่ายตามกำหนดเวลาจ้าง งานยังไม่เสร็จก็จ่าย	จ่ายตามผลสำเร็จของงาน งานเสร็จจึงจ่ายเงิน
3.ความเป็นอิสระ	ไม่มีอิสระในการทำงาน อยู่ในบังคับบัญชา	มีอิสระในการทำงาน เป็นนายตัวเอง
4.ความรับผิดชอบ	ร่วมรับผิดชอบในผลผลิตตามหน้าที่การงานที่จ้าง	ไม่ต้องร่วมรับผิดชอบในผลผลิตที่ผู้รับจ้างได้ก่อขึ้น

ตัวอย่างแนววินิจฉัยของกรมสรรพกร

นางพยาบาลเป็นลูกจ้างได้รับเงินเดือนประจำจากโรงพยาบาลนายจ้าง นอกจากนั้นยังมีรายได้พิเศษจากนายจ้างเป็นค่าตอบแทนการทำงานนอกเวลาประจำเป็นรายชั่วโมง เช่น ค่าเฝ้าไข้พิเศษ การพยาบาลพิเศษแต่ละครั้ง การพยาบาลพิเศษในรพพยาบาล เงินได้ที่นางพยาบาลได้รับดังกล่าวเป็นเงินได้จากการทำงานให้นายจ้าง ซึ่งจ่ายค่าตอบแทนเป็นเงินเดือนประจำให้กับตนอยู่แล้ว เงินได้ทั้งหมดที่โรงพยาบาลจ่ายจึงถือเป็นเงินได้ที่นายจ้างให้ลูกจ้าง ถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากร (กค 0811/169 ลงวันที่ 30 มกราคม 2541)

1. **เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 3 : มาตรา 40 (3)** ค่าแห่งกู้ดวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ หรือสิทธิอย่างอื่น เงินที่ได้รับเป็นรายปีโดยทางราชการจ่ายให้ (เช่น เงินปีพระบรมวงศานุวงศ์) หรือเงินได้ที่มีลักษณะเป็นเงินรายปีอันได้จากพินัยกรรม นิติกรรมอย่างอื่น หรือคำพิพากษาของศาล

ตัวอย่างแนววินิจฉัยของกรมสรรพกร

(1) บริษัทฯ ผลิตชิ้นส่วนรถจักรยานยนต์ ได้ทำสัญญาร่วมมือทางเทคนิคกับบริษัทญี่ปุ่น ประกอบด้วย การบริหาร ความรู้ความชำนาญ (หมายถึง แผน ภาวะตลาด มาตรฐาน รายละเอียดทางเทคนิค ข้อมูลทางเทคนิคของชิ้นส่วนประกอบ อะไหล่สำหรับซ่อมหรือเปลี่ยนของรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์) คำแนะนำก่อสร้างโรงงาน การให้บริการตามสัญญาบริษัทญี่ปุ่นได้ส่งช่างเทคนิคจำนวน 2 คน มาฝึกอบรมและสอนงานให้กับพนักงานของบริษัทฯ ค่าตอบแทนการส่งช่างเทคนิคมาฝึกอบรมพนักงานของบริษัทฯ เป็นเงินได้พึงประเมินประเภทค่าสิทธิ ตามมาตรา 40 (3) แห่งประมวลรัษฎากร (กค 0802/5355 ลงวันที่ 7 พฤษภาคม 2528)

(2) บริษัทต่างประเทศรับจ้างออกแบบสนามกอล์ฟกับบริษัทฯ โดยตกลงจัดทำแผนผังรายละเอียดและงานเขียนแบบ (Plan Documents) สำหรับใช้ก่อสร้างสนามกอล์ฟ โดยบริษัทต่างประเทศยังคงเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ใน Plan Documents และแผนผังอื่น ๆ ซึ่งจะส่งให้บริษัทฯ ตามสัญญา ดังนั้น เงินค่าจ้างออกแบบดังกล่าว เป็นค่าตอบแทนเพื่อค่าสิทธิ เป็นเงินได้ตามมาตรา 40 (3) แห่งประมวลรัษฎากร (กค 0802/ (กม) /1982 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2537)

(3) บริษัทฯ ทำสัญญาให้ใช้สิทธิและดำเนินการสถานีบริการน้ำมันกับห้างฯ โดยบริษัทฯ เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในเครื่องหมายการค้า และมีสิทธิครอบครองหรือเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์สถานีบริการน้ำมัน ตลอดจนสิ่งปลูกสร้างอื่นที่ปลูกสร้างลงที่ดินบริเวณสถานีบริการ โดยห้างฯ ต้องชำระค่าธรรมเนียมการใช้สิทธิและดำเนินการสถานีบริการน้ำมันให้บริษัทฯ เข้าลักษณะเป็นการจ่ายค่าสิทธิตามมาตรา 40 (3) แห่งประมวลรัษฎากร (กค 0811/พ.08972 ลงวันที่ 12 มิถุนายน 2541)

4. เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 4 : มาตรา 40 (4) เงินได้ที่เกิดจากการการลงทุน ได้แก่

(ก) ดอกเบี้ยรับ ได้แก่ ดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ยหุ้นกู้ ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ไม่ว่าจะมีส่วนหลักประกันหรือไม่ ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียมเฉพาะส่วนที่เหลือจากถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว หรือผลต่างระหว่างราคา ใถ่ถอนกับราคาจำหน่ายตั๋วเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออกและจำหน่ายครั้งแรกในราคาต่ำกว่าราคาไถ่ถอน รวมทั้งเงินได้ที่มิได้มีลักษณะทำนองเดียวกันกับดอกเบี้ย ผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนอื่น ๆ ที่ได้จากการให้กู้ยืมหรือจากสิทธิเรียกร้องในหนี้ ทุกชนิดไม่ว่าจะมีหลักประกันหรือไม่ก็ตาม

(ข) เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไร หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กองทุนรวม หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายไทยให้จัดตั้งโดยเฉพาะสำหรับให้กู้ยืมเงิน ฯลฯ ในกรณีบุตรผู้เยาว์ยังไม่บรรลุนิติภาวะ และมีเงินได้ในข้อนี้ เงินดังกล่าวจะต้องถือเป็นเงินได้พึงประเมินของบิดา ถ้าความเป็นสามีภริยาอยู่ตลอดปี หรือเป็นของผู้ที่มีอำนาจปกครองบุตรตามกฎหมาย จึงเท่ากับบุตรไม่มีเงินได้

ข้อควรระวัง : กรณีทั่วไปเงินได้ตามข้อ 4.2 จะเป็นเงินที่ได้รับหลังจากหักภาษีเงินได้นิติบุคคลแล้ว จึงต้องคำนวณหาเครดิตภาษีเงินปันผลด้วย ยกเว้นได้รับจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลในช่วงระยะเวลาที่ได้รับการส่งเสริมฯ ผู้มีเงินได้จึงต้องทราบบัตรภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จ่ายเงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไร เพื่อจะได้นำมาคำนวณหาเครดิตภาษีเงินปันผลได้อย่างถูกต้อง (เฉพาะผู้มีเงินได้ที่มิภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย หรือเป็นผู้อยู่ในประเทศไทยเท่านั้น)

(ค) เงินโบนัสที่จ่ายแก่ผู้ถือหุ้น หรือผู้เป็นหุ้นส่วนในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

(ง) เงินลดทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เฉพาะส่วนที่จ่ายไม่เกินกว่ากำไรและเงินที่ก้นไว้รวมกัน

(จ) เงินเพิ่มทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งตั้งจากกำไรที่ได้มาหรือเงินที่ก้นไว้รวมกัน

(ฉ) ผลประโยชน์ที่ได้จากการที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลควบเข้ากันหรือรับช่วงกัน หรือเลิกกัน ซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าเงินทุน

(ช) ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนการเป็นหุ้นส่วน หรือโอนหุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร หรือตั๋วเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออก ทั้งนี้ เฉพาะซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน

ตัวอย่างแนววินิจฉัยของกรมสรรพากร

(1) ดอกเบี้ยตัวแลกเงินที่บริษัทต้องชดใช้เงินตามตัวแลกเงิน (เป็นค่าซื้อสินค้า) พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี นับแต่วันตัวถึงกำหนด ซึ่งเป็นไปตามคำพิพากษาของศาลที่ให้บริษัทชดใช้ เข้าลักษณะเป็นดอกเบี้ยตัวเงินตามมาตรา 40 (4) (ก)

(2) บริษัทมีมติพิเศษให้ลดทุนจากเดิม 6,000,000 บาท เหลือ 1,500,000 บาท บริษัทมีกำไรสะสม 26,635,080 บาท และมีกำไรสุทธิในรอบระยะเวลาบัญชี จำนวน 39,742,000 บาท มีทุนสำรอง 8,000,000 บาท กรณีบริษัทต้องส่งคืนเงินทุนให้กับผู้ถือหุ้นในต่างประเทศ เงินลดทุนที่จ่ายคืนผู้ถือหุ้นดังกล่าวเป็นเงินได้ตามมาตรา 40 (4)(ง) แห่งประมวลรัษฎากร (กค 0802/3593 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2530)

(3) บริษัทเลิกกิจการและจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีแล้ว มีเงินทุนและกำไรที่ยังไม่ได้จัดสรรจ่ายคืนให้ผู้ถือหุ้น บริษัทจ่ายคืนส่วนเงินทุนหุ้นละ 25 บาท จำนวน 1,324,025 บาท และกำไรส่วนที่บริษัทต่างประเทศผู้ถือหุ้นจะได้รับ 252,400 บาท เงินทั้งสองส่วนได้เสียภาษีจากกำไรสุทธิแล้ว กรณีดังกล่าวเงินกำไรส่วนที่เกินกว่าเงินทุนจำนวน 252,400 บาท ที่บริษัทต่างประเทศได้รับเป็นผลประโยชน์ที่ได้จากการที่บริษัทเลิกซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน เป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (4) (ฉ) เมื่อจ่ายให้บริษัทต่างประเทศ (กค 0802/5224 ลงวันที่ 29 เมษายน 2529)

(4) นาย ก. ซื้อหุ้นบริษัทฯ มูลค่าหุ้นละ 100 บาท ในราคาตามมูลค่าหุ้น ต่อมาบริษัทฯ ลดทุนเหลือมูลค่าหุ้นละ 50 บาท (โดยไม่มีการคืนเงินค่าหุ้นที่ลดลง) หลังจากนั้นนาย ก ได้ขายหุ้นทั้งหมดให้แก่ผู้ลงทุนรายใหม่หุ้นละ 139.14 บาท กรณีดังกล่าวต้นทุนการซื้อหุ้นคือ 100 บาท ดังนั้น กำไรที่ได้จากการขายหุ้น หุ้นละ 39.14 บาท เป็นเงินได้ตามมาตรา 40 (4) (ซ) (กค 0811/09032 ลงวันที่ 31 มีนาคม 2542)

5.เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5 : มาตรา 40 (5) เงินได้หรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้จาก

(ก) การให้เช่าทรัพย์สิน แบ่งได้เป็น 5 ประเภทดังนี้

1. บ้าน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง อย่างอื่น หรือแพ
2. ที่ดินที่ใช้ในการเกษตรกรรม
3. ที่ดินที่มีได้ใช้ในการเกษตรกรรม
4. ยานพาหนะ
5. ทรัพย์สินอย่างอื่น

(ข) การผลิตสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน

(ค) การผลิตสัญญาซื้อขายเงินผ่อน ซึ่งผู้ขายได้รับคืนทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้น โดยไม่ต้องคืนเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้ว

ตัวอย่างแนววินิจฉัยของกรมสรรพกร

นาง ก ให้บุคคลอื่นเช่าที่ดิน ทำหนังสือสัญญาเช่าเมื่อปี 2537 สัญญามีผลใช้บังคับตั้งแต่ปี 2540 โดยนาง ก ได้รับเงินกินเปล่าล่วงหน้าก่อนสัญญาเช่าเริ่มต้น เมื่อปี 2537 กรณีดังกล่าวเงินกินเปล่าที่ได้รับก่อนสัญญาเช่าเริ่มต้น ไม่ใช่เงินได้พึงประเมินของปีภาษีที่ได้รับเงินได้นั้น แต่ถือเป็นเงินได้ของปีภาษีที่สัญญาเช่าเริ่มมีผลบังคับ คือวันเริ่มนับอายุการเช่าตามสัญญา ดังนั้น การที่ นาง ก ได้รับเงินค่าเช่าล่วงหน้า และถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้แล้ว ในปี 2537 จึงถือได้ว่าเงินจำนวนนี้เป็นเงินได้ของปี 2540 และต้องยื่นแบบ เฉลี่ยเงินได้ตามส่วนแห่งจำนวนปีที่เช่า 30 ปี เริ่มตั้งแต่ปี 2540 – 2570 โดยยื่นตามแบบ ภ.ง.ด. 93 (กค 0802/1199 ลงวันที่ 18 กรกฎาคม 2539)

6.เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 6 : มาตรา 40 (6) เงินได้จากการประกอบวิชาชีพอิสระ คือ วิชากฎหมาย การประกอบโรคศิลปะ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม หรือวิชาชีพ อิสระอื่น ซึ่งจะมีพระราชกฤษฎีกากำหนดชนิดไว้ การทำงานในวิชาชีพนี้จะมีพระราชบัญญัติ หรือกฎหมาย เฉพาะควบคุมการทำงาน แบ่งได้เป็น 6 ประเภท ดังนี้

(1) **วิชากฎหมาย** เงินได้จากการประกอบวิชาชีพ โดยอาศัยความรู้ทางวิชากฎหมาย เช่น การว่า ความของทนายความ การทำพินัยกรรม แต่ในทางปฏิบัติการทำงานอาจจะมีการทำงานอื่นร่วมด้วยซึ่งมิใช่ เป็นที่ต้องอาศัยความรู้ทางวิชากฎหมายและไม่ถือเป็นเงินได้ตามมาตรานี้ เช่น

เงินได้	มาตรา 40 (6)	มาตรา 40 (2)
1.การรับจ้างติดตามลูกหนี้		✓
2.การให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย	✓	
3.การรับจ้างจดทะเบียนบริษัท		✓
4.การรับติดต่อกับส่วนราชการ		✓
5.การร่างนิติกรรมสัญญา	✓	

ตัวอย่างแนววินิจฉัยของกรมสรรพกร

สำนักงานฯ มีหน้าที่ส่งเสริมเผยแพร่ระบบอนุญาตตุลาการในการทำงานในหน้าที่ของ อนุญาตตุลาการ หากการพิจารณาและวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทระหว่างคู่กรณี ต้องใช้อนุญาตตุลาการที่เป็น ผู้มีความรู้ความชำนาญวิชาชีพอิสระ ซึ่งได้แก่ ด้านวิชากฎหมาย เงินค่าป่วยการที่อนุญาตตุลาการผู้มี วิชาชีพดังกล่าวได้รับ ถือเป็นเงินได้พึงประเมินจากการประกอบวิชาชีพอิสระ ตามมาตรา 40 (6) แห่งประมวลรัษฎากร (กค 0811/5542 ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2539)

(2) **การประกอบโรคศิลป์** คำว่า “โรคศิลป์” หมายถึง กิจการใด ๆ อันกระทำโดยตรงต่อร่างกายมนุษย์ในการบำบัด ซึ่งรวมถึงการตรวจโรคและป้องกันโรคในสาขาต่าง ๆ ดังนี้ เวชกรรม ทันตกรรม เภสัชกรรม การพยาบาล การผดุงครรภ์ กายภาพบำบัด เทคนิคการแพทย์ และรวมถึงการผ่าตัด ฉีดยา ฉีดสาร หรือสอดใส่วัตถุใด ๆ เข้าในร่างกายและใช้เครื่องมือกายภาพบำบัดเพื่อการเสริมสวย การคุมกำเนิด การทำหมัน หรือการบำรุงร่างกายด้วย (มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลป์ พ.ศ. 2479)

ปัจจุบันผู้ที่ประกอบโรคศิลป์ในสาขาเวชกรรม ทันตกรรม เภสัชกรรม พยาบาล ผดุงครรภ์ ได้มีกฎหมายควบคุมการประกอบวิชาชีพดังกล่าวแยกต่างหากแล้ว ได้แก่

สาขาการประกอบโรคศิลป์	กฎหมายควบคุมการประกอบวิชาชีพ
1.สาขาเวชกรรม	พ.ร.บ.วิชาชีพเวชกรรม พ.ศ.2525
2.สาขาทันตกรรม	พ.ร.บ.วิชาชีพทันตกรรม พ.ศ.2537
3.สาขาเภสัชกรรม	พ.ร.บ.วิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ.2537
4.สาขาพยาบาลและผดุงครรภ์	พ.ร.บ.วิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ.2528

การที่แพทย์ พยาบาล เภสัชกรรม เทคนิคการแพทย์ ปฏิบัติงานตามวิชาชีพที่ตนได้รับใบอนุญาต ค่าตอบแทนจากผลการปฏิบัติงานที่ได้รับ แต่ต้องมีใช้ในฐานะลูกจ้าง เงินได้จะถือเป็นมาตรา 40 (6) แต่ถ้าปฏิบัติในฐานะลูกจ้าง ซึ่งได้รับค่าตอบแทนในรูปเงินเดือน รวมถึงค่าล่วงเวลา ค่าปฏิบัติงานพิเศษจากนายจ้าง เงินได้จะถือเป็นมาตรา 40 (1) หรือกรณีปฏิบัติงานโดยไม่ได้เป็นลูกจ้างแต่ได้รับค่าตอบแทนเป็นจำนวนแน่นอน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของงานที่ทำ เงินค่าตอบแทนที่ได้รับจะเป็นเงินได้ตามมาตรา 40 (2) แห่งประมวลรัษฎากร

ตัวอย่างการพิจารณาเงินได้ของการประกอบโรคศิลป์

เงินได้	มาตรา 40 (1)	มาตรา 40 (2)	มาตรา 40 (6)
1.ทันตแพทย์ประจำอยู่โรงพยาบาลแห่งเดียว มีรายได้จากรักษาพยาบาลคนไข้ แบ่งรายได้กับโรงพยาบาลคนละครั้ง เดือนละ 1 ครั้ง มีรายได้ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับจำนวนคนไข้			✓
2.แพทย์ประจำโรงพยาบาลเอกชน รับค่าตอบแทนรายเดือนในอัตราที่แน่นอน และมีรายได้พิเศษจากการเข้าเวร และค่าตอบแทนพิเศษในการรักษาคนไข้เพิ่มต่างหาก	✓		
3.นักกายภาพบำบัดประจำโรงพยาบาลแห่งหนึ่งรับค่าตอบแทนรายเดือน และมีรายได้จากการเปิดคลินิกกายภาพบำบัดนอกเวลาทำงาน	✓		✓
4.แพทย์ประจำโรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง รับค่าตอบแทนรายเดือน และมีรายได้พิเศษจากการรับตรวจนอกเวลาจากโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง (ไม่อยู่ประจำ)	✓	✓	

(3) **วิศวกรรม** วิชาชีพวิศวกรรม หมายความว่า วิชาชีพการช่างในสาขาวิศวกรรมโยธา วิศวกรรมเครื่องยนต์ วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมอุตสาหการ วิศวกรรมเหมืองแร่ และสาขาวิศวกรรมอื่นใด ซึ่งจะกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ควบคุมการประกอบวิชาชีพโดย พระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ.2525

(4) **สถาปัตยกรรม** วิชาชีพสถาปัตยกรรม หมายความว่า วิชาชีพการช่างในสาขาสถาปัตยกรรมหลัก สาขาสถาปัตยกรรมผังเมือง สาขาสถาปัตยกรรมอุตสาหการ สาขาสถาปัตยกรรมอื่นใด ซึ่งจะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ควบคุมการประกอบวิชาชีพโดย พระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ.2508

(5) **การบัญชี** วิชาชีพบัญชี หมายความว่า วิชาชีพในด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่น ตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ควบคุมการประกอบวิชาชีพโดย พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547 แต่ในทางปฏิบัติการทำงานอาจจะมีการทำงานอื่นร่วมด้วยซึ่งมิใช่เป็นที่จะต้องอาศัยความรู้ทางวิชาชีพบัญชีและไม่ถือเป็นเงินได้ตามมาตรา 40 (1) เช่น

ตัวอย่างการพิจารณาเงินได้พึงประเมิน

เงินได้	มาตรา 40 (6)	มาตรา 40 (2)
1.การรับเป็นที่ปรึกษาด้านภาษีอากร	✓	
2.การรับเป็นตัวแทนพบสรรพากร		✓
3.การรับยื่นแบบแสดงรายการภาษี		✓
4.การรับตรวจสอบบัญชี	✓	
5.การรับจัดวางระบบบัญชีและทำบัญชี	✓	

แต่ถ้าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ทำงานในฐานะลูกจ้าง เงินที่ได้รับก็จะถือเป็นเงินได้ตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากร ดังนั้นต้องระวังเรื่องความเป็นอิสระในการประกอบวิชาชีพ และการใช้ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี เพื่อจะได้แยกเงินได้พึงประเมินได้อย่างถูกต้อง

(6) **ประณีตศิลปกรรม** เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับงานที่มีคุณค่าทางศิลปะ เช่น การรับจ้างปั้น วาดภาพ เป็นต้น

ปัจจุบันการประกอบวิชาชีพอิสระซึ่งเป็นเงินได้ตามมาตรา 40 (6) แห่งประมวลรัษฎากร มีอยู่ 6 ประเภท การประกอบวิชาชีพของบุคคลดังกล่าวที่มีกฎหมายควบคุมกำหนดให้ต้องมีใบอนุญาต เช่น สถาปนิก แต่หากว่าใบอนุญาตหมดอายุ แต่ยังคงประกอบวิชาชีพต่อไป เงินที่ได้รับก็ยังถือเป็น 40 (6) และต้องพึงระวังเรื่องเงินได้ที่ไม่เข้าลักษณะ แม้ผู้มีเงินได้จะเข้าใจว่าทำงานเป็นวิชาชีพอิสระ แต่ก็ไม่ถือเป็นเงินได้ตามมาตรา 40 (6) แห่งประมวลรัษฎากร เช่น สัตวแพทย์ เพราะไม่เข้าคำนิยาม “โรคศิลป์”

7.เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 7 : มาตรา 40 (7) เงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุน ด้วยการจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ (รับทำงานทั้งของและแรงงาน) เช่น

(1) ผู้รับเหมาก่อสร้างตึกแถวด้วยทุนทรัพย์ของตนเอง แล้วยกตึกแถวให้เทศบาล โดยตนเองมีสิทธิได้เช่าตึกแถวนั้นเป็นเวลา 10 ปี เมื่อโอนสิทธิการเช่าให้ผู้อื่น เงินค่าตอบแทนและประโยชน์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากผู้รับโอนสิทธิการเช่าดังกล่าว เป็นเงินได้ตามมาตรา 40 (7) แห่งประมวลรัษฎากร

(2) เงินได้จากการรับจ้างทาสี ซ่อมสี โดยผู้รับเหมาเป็นผู้จัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ เป็นเงินได้ตามมาตรา 40 (7) แห่งประมวลรัษฎากร

(3) การรับเหมาทำตู้ โต๊ะ หรือเครื่องใช้ถুমิเนียม โดยผู้รับเหมาต้องลงทุนด้วยการซื้อของตนเอง นอกจากเครื่องมือไม่ว่าจะมีการตกลงราคาค่าจ้างกันก่อนหรือภายหลังที่งานสำเร็จ เป็นเงินได้ตามมาตรา 40 (7) แห่งประมวลรัษฎากร

8.เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 8 : มาตรา 40 (8) เงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง หรือการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ใน 40 (1) ถึง 40 (8) ตามประมวลรัษฎากร แบ่งไว้เป็น 44 ประเภทดังนี้

ผู้มีเงินได้จะต้องเลือกว่าเงินได้พึงประเมินของตนเองเข้าการประกอบอาชีพในข้อใดตั้งแต่ข้อ 1 – 43 เนื่องจากจะมีผลต่อการคำนวณค่าใช้จ่ายในลำดับต่อไป และถ้าหากไม่เข้าข้อใดเลย จะเข้าข้อ 44

การหักค่าใช้จ่าย

ประมวลรัษฎากรให้สิทธิบุคคลธรรมดาเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 มาหักค่าใช้จ่ายได้ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งการหักค่าใช้จ่ายมี 2 แบบ คือ 1. อัตราเหมาที่กำหนดไว้ 2. ตามความจำเป็นและสมควร (ตามจริง) เงินได้แต่ละประเภทจะมีเงื่อนไขแตกต่างกัน สรุปได้ดังนี้

มาตรา	อัตราเหมา	ตามความจำเป็นและสมควร
40 (1)	ร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 60,000	×
40 (2)	ร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 60,000	×
40 (1) + 40 (2)	ร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 60,000	×
40 (3)	เฉพาะค่าลิขสิทธิ์ ร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 60,000	×
40 (4)	×	×
40 (5) (ก) เลือกได้ (ข) (ค) วิธีเดียว	(ก)การให้เช่าทรัพย์สิน (1) บ้าน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น หรือแพ ร้อยละ 30 (2) ที่ดินที่ใช้ในการเกษตรกรรม ร้อยละ 20 (3) ที่ดินที่มีใช้ในการเกษตรกรรม ร้อยละ 15 (4) ยานพาหนะ ร้อยละ 10 (ข)การผลิตสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน ร้อยละ 20 (ค)การผลิตสัญญาซื้อขายเงินผ่อน ร้อยละ 20	✓ ✓ ✓ ✓ ×
40 (6) เลือกได้	(1)การประกอบโรคศิลป์ ร้อยละ 60 (2) วิชาชีพอิสระอื่น ๆ ร้อยละ 30	✓ ✓
40 (7) เลือกได้	ร้อยละ 70	✓
40 (8) ข้อ 1-43 เลือกได้ ข้อ 44 วิธีเดียว	อัตราเหมาตามตาราง 40 (8) ต้องเลือกให้ตรงเงินได้ตนเอง ใน 43 ข้อ แต่ถ้าไม่มีข้อใดตรง ต้องเข้าข้อ 44	✓ ×

- หมายเหตุ**
- 1.มาตรา 40 (4) หักค่าใช้จ่ายไม่ได้เลย แต่ต้องคำนวณหาเครดิตภาษีเงินปันผลด้วย (ถ้ามี)
 - 2.การขอหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร สำหรับเงินได้พึงประเมิน 40 (5) – (8) รายจ่ายที่จะนำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายต้องมีลักษณะดังนี้
 - 2.1 เป็นค่าใช้จ่ายตามปกติ มีความเกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการประกอบธุรกิจ
 - 2.2 เป็นจำนวนที่สมควรและเหมาะสมแก่กิจการ
 - 2.3 ไม่เป็นรายจ่ายที่กฎหมายห้ามมิให้หักเป็นรายจ่าย
 - 2.4 ผู้มีเงินได้ต้องมีหลักฐานการหักค่าใช้จ่ายที่ถูกต้องตามกฎหมาย พร้อมให้ตรวจสอบ
- เช่น ค่าแรงงาน จะต้องมีการขึ้นทะเบียนการจ้างงานกับสำนักงานประกันสังคม เป็นต้น
- 3.การเลือกหักค่าใช้จ่าย ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติเหมือนกันทุกปี เช่น ปีนี้เลือกหักอัตราเหมา ปีหน้าอาจเลือกหักตามความจำเป็นและสมควรได้
 - 4.เงินได้มาตรา 40 (8) กรณีขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาโดยมิได้มุ่งในทางการค้าหรือหากำไร ผู้มีเงินได้อาจเลือกเสียภาษีโดยวิธีหักภาษี ณ ที่จ่าย แทนการนำไปรวมกับเงินได้อื่นได้ จะทำให้สามารถประหยัดภาษีได้

ตัวอย่างการคำนวณหักค่าใช้จ่าย

มาตรา	เงินได้พึงประเมิน (ทั้งปีภาษี)	อัตราเหมา	ตามความจำเป็นและสมควร
40 (1)	เงินเดือน 200,000 บาท	ร้อยละ 40 ไม่เกิน 60,000 หักได้ 60,000 บาท	✗
40 (1)	เงินเดือน 100,000 บาท	ร้อยละ 40 ไม่เกิน 60,000	✗
40 (1)	ค่าล่วงเวลา 20,000 บาท รวมเงินได้ 120,000 บาท	หักได้ 48,000 บาท	
40 (1)	เงินเดือน 200,000 บาท	ร้อยละ 40 ไม่เกิน 60,000	✗
40 (2)	ค่าที่ปรึกษา 100,000 บาท รวมเงินได้ 300,000 บาท	หักได้ 60,000 บาท	
40 (2)	ค่านายหน้า 300,000 บาท	ร้อยละ 40 ไม่เกิน 60,000 หักได้ 60,000 บาท	✗
40 (3)	ค่าลิขสิทธิ์ 170,000 บาท	ร้อยละ 40 ไม่เกิน 60,000 หักได้ 60,000 บาท	✗
40 (4)	เงินปันผล 96,000 บาท	✗	✗
สมมติอัตราภาษีร้อยละ 20 เครดิตภาษีเงินปันผล 24,000 บาท			

ตัวอย่างการคำนวณหักค่าใช้จ่าย (ต่อ)

มาตรา	เงินได้พึงประเมิน (ทั้งปีภาษี)	อัตราเหมา	ตามความจำเป็นและสมควร
40 (5)	ให้เช่าบ้าน 500,000 บาท เลือกอัตราเหมา	ร้อยละ 30 หักได้ 150,000 บาท	✕
40 (5)	ให้เช่าที่ดินใช้ทำนา 400,000 บาท เลือกอัตราเหมา	ร้อยละ 20 หักได้ 80,000 บาท	✕
40 (5)	ให้เช่ารถยนต์ 120,000 บาท เลือกอัตราเหมา	ร้อยละ 30 หักได้ 36,000 บาท	✕
40 (5)	ให้เช่าเต็นท์ 60,000 บาท เลือกอัตราเหมา	ร้อยละ 10 หักได้ 6,000 บาท	✕
40 (6)	หมอเปิดคลินิก 800,000 บาท เลือกอัตราเหมา	ร้อยละ 60 หักได้ 480,000 บาท	✕
40 (6)	รับทำบัญชี 500,000 บาท เลือกอัตราเหมา	ร้อยละ 30 หักได้ 150,000 บาท	✕
40 (7)	รับสร้างตึกแถว 2,000,000 บาท รับทั้งของและแรง เลือกอัตราเหมา	ร้อยละ 70 หักได้ 1,400,000 บาท	✕
40 (8) ข้อ 24	รับซักรีด 120,000 บาท เลือกอัตราเหมา	ร้อยละ 80 หักได้ 96,000 บาท	✕
40 (8) ข้อ 43	นักแสดงละครโทรทัศน์ 5,000,000 บาท เลือกอัตราเหมา	1 - 300,000 ร้อยละ 60 300,001 - 5,000,000 ร้อยละ 40 รวมกันไม่เกิน 600,000 บาท หักได้ 600,000 บาท	✕
40 (8) ข้อ 40	ทำนาเกลือ 1,000,000 บาท เลือกอัตราเหมา	ร้อยละ 85 หักได้ 850,000 บาท	✕
40 (8) ข้อ 21	ทำน้ำแข็ง 800,000 บาท เลือกอัตราเหมา	ร้อยละ 80 หักได้ 640,000 บาท	✕
40 (8) ข้อ 2	ร้านถ่ายรูป 400,000 บาท เลือกอัตราเหมา	ร้อยละ 70 หักได้ 280,000 บาท	✕
40 (8) ข้อ 44	รับสร้างบ้าน (เฉพาะค่าแรงงาน) 500,000 บาท มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นจริง 380,000 บ.	✕	หักได้ 380,000 บาท วิธีเดียว

การหักค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิ้นปี

เงินได้พึงประเมิน เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้ว ตามประมวลรัษฎากรยังให้ สิทธิหักค่าลดหย่อนต่อปีภาษี เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษี ผู้มีเงินได้แต่ละคนจะใช้สิทธิแตกต่างกันตามความเป็นจริง สรุปได้ดังนี้

1. ผู้มีเงินได้

1.1 ตนเอง	ลดหย่อนได้ 30,000 บาท
1.2 ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช่นิติบุคคล	ลดหย่อนได้ไม่เกิน 60,000 บาท
เฉพาะหุ้นส่วนที่อยู่ในไทย คนละ 30,000	
สูงสุดไม่เกิน 2 คน	
1.3 ผู้ถึงแก่ความตาย	ลดหย่อนได้ 30,000 บาท
1.4 กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง	ลดหย่อนได้ 30,000 บาท

2. คู่สมรส

คู่สมรสไม่มีเงินได้ ลดหย่อนได้ 30,000 บาท

กรณีสามีภริยามีเงินได้ทั้ง 2 ฝ่าย สามีและภริยาต่างหักลดหย่อนสำหรับผู้มีเงินได้ 30,000 บาทแล้ว จึงไม่มีสิทธิหักลดหย่อนสามีหรือภริยา

3. บุตร

บุตรที่มีสิทธิหักลดหย่อนได้แก่ บุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้มีเงินได้หรือของคู่สมรส หรือบุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้ จะต้องมิได้พึงประเมินในปีภาษีไม่ถึง 15,000 บาท (ไม่ใช้เงินได้ยกเว้น) และต้องอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้ (ไม่จำเป็นต้องนำมาเลี้ยงดู การส่งเงินให้ใช้เป็นประจำก็ถือเป็น การอุปการะเลี้ยงดู)

หลักเกณฑ์ที่ต้องพิจารณาประกอบ

1. อายุของบุตร

- 1.1 เป็นผู้เยาว์ (อายุไม่ถึง 20 ปี หรือยังไม่บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส) หรือ
- 1.2 มีอายุไม่เกิน 25 ปี และยังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยหรือชั้นอุดมศึกษา (ระดับอนุปริญญาขึ้นไป) หรือ
- 1.3 ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ (ไม่มีอายุมากำหนดไว้)

2. จำนวนบุตรที่มีสิทธินำมาหักลดหย่อน

- 2.1 บุตรที่เกิดก่อนหรือในพ.ศ.2522 หรือได้รับเป็นบุตรบุญธรรมก่อน พ.ศ.2522 หักได้ทุกคน หรือ
- 2.2 บุตรที่เกิดหลัง พ.ศ. 2522 หรือได้รับเป็นบุตรบุญธรรมในหรือหลัง พ.ศ.2522 หักรวมกันได้ไม่เกิน 3 คน

การนับจำนวนบุตร ให้นับเฉพาะที่มีชีวิตอยู่ตามลำดับอายุสูงสุดของบุตร โดยให้นับรวมทั้งบุตรที่ไม่อยู่ในเกณฑ์ได้รับการหักลดหย่อนด้วย

3. จำนวนเงินค่าลดหย่อน

- 3.1 บุตรมิได้ศึกษา หรือศึกษาอยู่ในต่างประเทศ ลดหย่อนได้คนละ 15,000 บาท
- 3.2 บุตรที่ศึกษาอยู่ในประเทศไทย ลดหย่อนได้คนละ 17,000 บาท

4. การใช้สิทธิหักลดหย่อน

4.1 สามี หรือภริยาอยู่ร่วมกันตลอดปีภาษี มีเงินได้ฝ่ายเดียว เช่น สามีมีเงินได้แต่ภริยาไม่มีเงินได้ มีบุตรด้วยกัน 1 คน ศึกษาอยู่ในไทย หักลดหย่อนได้ 17,000 บาท

4.2 สามี หรือภริยาอยู่ร่วมกันตลอดปีภาษี มีเงินได้ทั้ง 2 ฝ่าย เช่น สามีภริยาทำงานมีเงินได้ทั้งคู่ มีบุตรด้วยกัน 1 คน ศึกษาอยู่ในไทย สามารถนำบุตรมาหักลดหย่อนได้ฝ่ายละ 17,000 บาท

4.3 สามี หรือภริยา ไม่ได้จดทะเบียนสมรส ภริยามีสิทธิใช้หักลดหย่อนบุตรได้ปกติ ส่วนสามีต้องทำหนังสือรับรองบุตรเสียก่อน จึงจะมีสิทธินำบุตรมาหักลดหย่อนได้

4. อุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา

4.1 บิดามารดาต้องมีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป และอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้ แต่ต้องไม่มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ขอหักลดหย่อนเกิน 30,000 บาทขึ้นไป

4.2 ผู้มีเงินได้หรือสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ต้องเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย (บุตรบุญธรรมไม่มีสิทธิหักลดหย่อน) และการหักลดหย่อนหักได้ตลอดปีภาษี

4.3 หักลดหย่อนบิดามารดาของผู้มีเงินได้คนละ 30,000 บาท และหักลดหย่อนได้สำหรับบิดามารดาของคู่สมรสที่ไม่มีเงินได้อีกคนละ 30,000 บาท จึงใช้สิทธิรวมกันทั้งหมด 120,000 บาท

4.4 กรณีสามีภริยามีเงินได้ทั้ง 2 ฝ่าย ให้ต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาของตนได้คนละ 30,000 บาท จึงใช้สิทธิรวมกันฝ่ายละ 60,000 บาท

4.5 บุตรหลายคนรับอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา ให้บุตรคนใดคนหนึ่งที่มีหนังสือรับรองการอุปการะเลี้ยงดูจากบิดามารดา เป็นผู้ที่มีสิทธิหักลดหย่อนด้วยแบบ ลย.03 ดังนี้

download.rd.go.th/fileadmin: x

download.rd.go.th/fileadmin/tax_pdf/pit/ly03_201251.pdf

ณ.ม.03

หนังสือรับรองการหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา

ตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เรื่องแบบการยื่นไว้ (ฉบับที่ 136)

1. ☐ บิดของผู้มีเงินได้ ชื่อ นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน
☐ มารดาของผู้มีเงินได้ ชื่อ นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน
☐ บิดของคู่สมรส ชื่อ นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน
☐ มารดาของคู่สมรส ชื่อ นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน

2. ☐ บิดของผู้มีเงินได้ 1. ขอรับรองว่า
 ผู้มีเงินได้ ชื่อ นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน
 ได้อุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาและคู่สมรสได้เป็นอันดีเป็นระยะเวลาต่อเนื่องกันไม่น้อยกว่า 1 ปี และบิดามารดาและคู่สมรสไม่มีเงินได้พึงประเมินเกิน 30,000 บาท

ขอรับรองว่า บิดามารดาทั้งสองได้เป็นอันดีเป็นระยะเวลาต่อเนื่องกัน

ลงชื่อ บิดของผู้มีเงินได้
 ลงชื่อ มารดาของผู้มีเงินได้
 ลงชื่อ บิดของคู่สมรส
 ลงชื่อ มารดาของคู่สมรส

4.6 ผู้มีเงินได้มิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย ให้หักลดหย่อนได้เฉพาะบิดามารดาที่อยู่ในประเทศไทย

4.7 ผู้มีเงินได้ต้องระบุเลขประจำตัวประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของบิดามารดาในแบบเสียภาษี

5. อุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือคนทุพพลภาพ

5.1 ให้ผู้มีเงินได้หักลดหย่อน สำหรับบุคคลซึ่งเป็นคนพิการมีบัตรประจำตัวคนพิการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หรือบุคคลซึ่งเป็นคนทุพพลภาพ และอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้ คนละ 60,000 บาท แต่จะต้องมีเงินได้พึงประเมินไม่เกิน 30,000 บาท ในปีภาษี ได้แก่บุคคลดังต่อไปนี้

(ก) บิดามารดาของผู้มีเงิน

(ข) บิดามารดาของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้

(ค) สามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้

(ง) บุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้

(จ) บุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้

(ฉ) บุคคลอื่นนอกจาก (ก) (ข) (ค) (ง) และ (จ) ซึ่งเป็นคนพิการที่ผู้มีเงินได้เป็นผู้ดูแล และอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้อีกจำนวน 1 คน

กรณีทุพพลภาพ ต้องเป็นกรณีที่แพทย์ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรมได้ตรวจและแสดงความเห็น ว่ามีภาวะจำกัดหรือขาดความสามารถในการประกอบกิจวัตรหลักอันเป็นปกติเยี่ยงบุคคลทั่วไป อันเนื่องมาจากสาเหตุทางปัญหาสุขภาพหรือความเจ็บป่วยที่เป็นต่อเนื่องมาไม่น้อยกว่า 180 วัน หรือทุพพลภาพมาแล้วไม่น้อยกว่า 180 วัน

5.2 เอกสารที่ผู้มีเงินได้ต้องเตรียมไว้สำหรับใช้สิทธิ

(1) ใบรับรองแพทย์

(2) หนังสือรับรองการเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดู แบบ ลย.04 / ลย.04-1 ดูตัวอย่างจาก http://download.rd.go.th/fileadmin/tax_pdf/pit/loryor04_110153.pdf

6. เบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดาของผู้มีเงินได้และคู่สมรส

6.1 บิดามารดาต้องไม่มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ใช้สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้เกิน 30,000 บาท

6.2 ผู้มีเงินได้หรือสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ต้องเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย (บุตรบุญธรรมไม่มีสิทธิยกเว้น) และใช้สิทธิยกเว้นฯ ได้ตลอดปีภาษี

6.3 ผู้มีเงินได้จ่ายค่าเบี้ยประกันสุขภาพให้บิดามารดาของตน และบิดามารดาของคู่สมรสที่ไม่มีเงินได้ให้ยกเว้นภาษีเงินได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 15,000 บาท

6.4 ผู้มีเงินได้มิได้เป็นผู้อยู่ในไทยให้ยกเว้นภาษีเงินได้เฉพาะเบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดาที่อยู่ในประเทศไทยเท่านั้น

6.5 กรมธรรม์หนึ่งกรมธรรม์ใดมีการจ่ายชำระจากบุตรผู้มีเงินได้หลายคนให้ใช้สิทธิยกเว้นฯ ได้ทุกคน โดยเฉลี่ยเบี้ยประกันตามส่วนจำนวนบุตรผู้มีเงินได้ร่วมกันจ่าย แต่ไม่เกิน 15,000 บาท

6.6 ผู้มีเงินได้ต้องมีใบเสร็จรับเงินหรือหนังสือรับรองที่มีข้อความอย่างน้อยตามประกาศอธิบดีฯ กำหนดจากบริษัทประกันชีวิต หรือบริษัทประกันวินาศภัยที่ประกอบกิจการในราชอาณาจักร

6.7 ผู้มีเงินได้ต้องระบุเลขประจำตัวประชาชนตามกฎหมาย ว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของบิดา มารดาในแบบเสียภาษี

7. เบี้ยประกันชีวิต

7.1 ผู้มีเงินได้ ลดหย่อนได้ไม่เกิน 100,000 บาท

7.2 คู่สมรสไม่มีเงินได้ ลดหย่อนได้ไม่เกิน 10,000 บาท

7.3 เฉพาะกรณีที่กรมธรรม์ประกันชีวิตมีกำหนดเวลาตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป และเป็นการประกันชีวิตที่ได้เอาประกันไว้กับผู้รับประกันภัยที่ประกอบกิจการประกันชีวิตในราชอาณาจักร

7.4 การใช้สิทธิจะต้องมีหลักฐานจากผู้รับประกันภัยพิสูจน์ได้ว่าการจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต กรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีความคุ้มครองอื่นเพิ่มเติม จะนำมาใช้หักลดหย่อนไม่ได้ ซึ่งในหนังสือรับรองการชำระเบี้ยประกันชีวิตที่ทางผู้รับประกันภัยออกให้ จะมีการระบุแยกจำนวนเงินที่ใช้สิทธิได้ไว้อย่างชัดเจน

8. เบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ

8.1 เป็นการจ่ายเบี้ยประกันภัยสำหรับกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบบำนาญที่มีกำหนดเวลาตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป และเป็นการประกันชีวิตที่ได้เอาประกันไว้กับผู้รับประกันภัยที่ประกอบกิจการประกันชีวิตในราชอาณาจักร

8.2 มีกำหนดการจ่ายผลประโยชน์เงินบำนาญเป็นรายงวดอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจำนวนผลประโยชน์เงินบำนาญดังกล่าวจะจ่ายเท่ากันทุกงวดหรือจ่ายในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นตามระยะเวลาการเอาประกันก็ได้ โดยการจ่ายผลประโยชน์เงินบำนาญจะจ่ายตามการทรงชีพที่อาจมีการรับรองจำนวนงวดในการจ่ายที่แน่นอน

8.3 มีกำหนดช่วงอายุของการจ่ายผลประโยชน์เงินบำนาญเมื่อผู้มีเงินได้มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไปถึง 85 ปี หรือกว่านั้นและผู้มีเงินได้ต้องจ่ายเบี้ยประกันภัยครบถ้วนแล้วก่อนได้รับผลประโยชน์เงินบำนาญ

8.4 การใช้สิทธิหักลดหย่อนกรณีมีกรมธรรม์อื่นร่วมอยู่ด้วย ให้ใช้สิทธิในการหักลดหย่อนเต็มจำนวนเงิน 100,000 ก่อน แล้วนำจำนวนเงินที่เหลือหลังหักเบี้ยประกันชีวิตแบบอื่น มาใช้สิทธิในเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ โดยได้เพิ่มอีกในอัตราร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมินแต่ไม่เกิน 200,000 บาท

9. เงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

หักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายไปจริงในปีภาษี แต่ไม่เกิน 10,000 บาท (ส่วนที่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 490,000 บาท ซึ่งไม่เกินร้อยละ 15 ของค่าจ้าง ให้ใช้สิทธิหักจากเงินได้)

10. ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ

เงินได้เท่าที่ได้จ่ายเป็นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพตามกฎหมาย ว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่จะได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียต้องเป็นตามเงื่อนไขดังนี้

10.1 ผู้มีเงินได้ต้องซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง และต้องไม่ระงับการซื้อหน่วยลงทุนเป็นเวลาเกินกว่า 1 ปีติดต่อกัน และต้องมีจำนวนรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ของเงินได้ที่ได้รับในแต่ละปีหรือมีจำนวนไม่น้อยกว่า 5,000 บาทต่อปี

10.2 ผู้มีเงินได้จะต้องถือหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพไว้นับตั้งแต่วันซื้อหน่วยลงทุนครั้งแรก และไถ่ถอนหน่วยลงทุนดังกล่าวเมื่อผู้มีเงินได้มีอายุไม่ต่ำกว่า 55 ปีบริบูรณ์

10.3 ผู้มีเงินได้ต้องไม่ได้รับเงินปันผล หรือเงินอื่นใดจากกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพในระหว่างการลงทุน และต้องได้รับคืนเงินลงทุนและผลประโยชน์จากกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ เมื่อมีการไถ่ถอนหน่วยลงทุนเท่านั้น

10.4 ผู้มีเงินได้ต้องไม่กู้ยืมเงินหรือเบิกเงินจากกองทุนรวม เพื่อการเลี้ยงชีพที่ผู้มีเงินได้ซื้อหน่วยลงทุนไว้

10.5 กรณีผู้มีเงินได้ซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมฯ เกินกว่า 1 กองทุน จะใช้สิทธิตามหลักเกณฑ์ข้างต้น

10.6 สิทธิการได้รับลดหย่อนเท่ากับค่าซื้อหน่วยลงทุนฯ ในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมิน จะต้องไม่เกิน 500,000 บาท สำหรับปีภาษีนั้น และกรณีผู้มีเงินได้จ่ายสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จบำนาญฯ หรือกองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายฯ รวมกันต้องไม่เกิน 500,000 บาท

11. ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว

เงินได้เท่าที่ได้จ่ายเป็นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาวตามกฎหมาย ว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่จะได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณภาษี ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขดังนี้

11.1 ผู้มีเงินได้ต้องซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว มีจำนวนรวมกันไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมินที่ได้รับในปีภาษีนั้นเฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 500,000 บาท โดยผู้มีเงินได้จะต้องถือหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาวต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปีปฏิทิน แต่ไม่รวมถึงกรณีผู้มีเงินได้ไถ่ถอนหน่วยลงทุนในกองทุนรวม หุ้นระยะยาวเพราะเหตุพหุผลภาพหรือตาย

กรณีพหุผลภาพ ต้องเป็นกรณีที่แพทย์ที่ทางราชการรับรอง ได้ตรวจและแสดงความเห็นว่าผู้ถือหน่วยลงทุนพหุผลภาพจนไม่สามารถประกอบอาชีพ ซึ่งก่อให้เกิดเงินได้ที่จะนำมาซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาวได้อีกต่อไป

11.2 กรณีผู้มีเงินได้ได้ซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาวเกินกว่า 1 กองทุน เงินได้เท่าที่ได้จ่ายเป็นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาวในแต่ละกองทุนที่จะได้รับยกเว้นต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้างต้น และต้องมีจำนวนรวมกันไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมินที่ได้รับในปีภาษีนั้น เฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 500,000 บาท

11.3 การยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินที่จ่ายเป็นค่าซื้อหน่วยลงทุนข้างต้น ให้ยกเว้นเท่าที่ได้จ่ายเป็นค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาวในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมิน ทั้งนี้จะต้องมีจำนวนไม่เกิน 500,000 บาท สำหรับปีภาษีนั้น และผู้มีเงินได้ต้องเป็นบุคคลธรรมดา และไม่รวมถึงห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีโชินนิติบุคคลและกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง

12. ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม เพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารอยู่อาศัย

โดยจำนองอาคารที่ซื้อหรือสร้างเป็นประกันการกู้ยืมนั้น ได้รับสิทธิลดหย่อนและยกเว้นภาษีตามจำนวนที่จ่ายจริงในปีภาษีแต่ไม่เกิน 100,000 บาท ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังนี้

12.1 เป็นดอกเบี้ยเงินกู้ยืมสำหรับการกู้ยืมจาก

(1) ผู้ประกอบกิจการในราชอาณาจักร ดังต่อไปนี้

(ก) ธนาคาร

(ข) บริษัทตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์

(ค) บริษัทประกันชีวิต

(ง) สหกรณ์

(จ) นายจ้างซึ่งมีระเบียบเกี่ยวกับเงินกองทุนที่จัดสรรไว้เพื่อสวัสดิการแก่ลูกจ้าง

(ฉ) บรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยบรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย

(2) กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์เพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(3) กองทุนรวมเพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(4) กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

12.2 เป็นดอกเบี้ยเงินกู้ยืมตามสัญญากู้ยืมเงินเพื่อซื้อ เช่าซื้ออาคาร อาคารพร้อมที่ดิน หรือห้องชุดในอาคารชุด หรือเพื่อสร้างอาคารอยู่อาศัยบนที่ดินของตนเองหรือบนที่ดินที่ตนเองมีสิทธิครอบครอง

12.3 ต้องจำนองอาคารหรือห้องชุดในอาคารชุด หรืออาคารพร้อมที่ดินเป็นประกันการกู้ยืมเงินนั้น โดยมีระยะเวลาจำนองตามระยะเวลาการกู้ยืม

12.4 ต้องใช้อาคารหรือห้องชุดในอาคารชุดเป็นที่อยู่อาศัยในปีที่ขอหักลดหย่อนและยกเว้นภาษี แต่ไม่รวมถึงกรณีลูกจ้างซึ่งถูกนายจ้าง สั่งให้ไปปฏิบัติงานของนายจ้าง ณ ต่างถิ่นเป็นประจำ หรือกรณีอาคารหรือห้องชุดเกิดอัคคีภัย ภัยธรรมชาติ หรือภัยอันเกิดจากเหตุอื่น เฉพาะที่มีใช้ความผิดของผู้มีเงินได้จนไม่อาจใช้อาคารหรือห้องชุดนั้นอยู่อาศัยได้

12.5 กรณีผู้มีเงินได้มีอาคารหรือห้องชุดเกินกว่า 1 แห่ง ให้หักได้ทุกแห่ง

12.6 กรณีผู้มีเงินได้หลายคนร่วมกันกู้ยืม ให้หักลดหย่อนและยกเว้นภาษีได้ทุกคนโดยเฉลี่ย ค่าลดหย่อนและยกเว้นภาษีตามส่วนจำนวนผู้มีเงินได้ แต่รวมกันต้องไม่เกินจำนวนที่จ่ายจริง และไม่เกิน 100,000 บาท

12.7 กรณีสามีภริยาร่วมกันกู้ยืมโดยสามีหรือภริยามีเงินได้ฝ่ายเดียว ให้หักลดหย่อนและยกเว้นภาษีสำหรับผู้มีเงินได้เต็มจำนวนตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 100,000 บาท

12.8 กรณีผู้มีเงินได้ซึ่งมีสิทธิหักลดหย่อนและยกเว้นภาษีอยู่ก่อนแล้ว ต่อมาได้สมรสกัน ให้ต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนและยกเว้นภาษีดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของตนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 100,000 บาท ทั้งนี้ไม่ว่าความเป็นสามีภริยาจะได้อยู่ตลอดปีภาษีหรือไม่ก็ตาม เช่น สามีภริยามีเงินได้ทั้ง 2 ฝ่าย และมีสิทธิหักลดหย่อนและยกเว้นภาษีอยู่ก่อนแล้วฝ่ายละ 100,000 บาท ต่อมาสมรสกัน สามีและภริยาหักลดหย่อนและยกเว้นภาษีได้ฝ่ายละ 100,000 บาท

13. เงินสมทบกองทุนประกันสังคม

หักลดหย่อนได้ตามที่จ่ายจริง ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม ซึ่งถ้าจ่ายสมทบกองทุนประกันสังคมในอัตราร้อยละ 5 จะไม่เกิน 9,000 บาท

กรณีสามีภริยาหรือภริยาของผู้มีเงินได้ ซึ่งเป็นผู้ประกันตนจ่ายจริงสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม และความเป็นสามีภริยาได้อยู่ตลอดปีภาษีให้หักลดหย่อนได้ สำหรับเงินสมทบของสามีหรือภริยาที่จ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม

14. ค่าการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ

เงินได้เท่าที่จ่ายเป็นค่าบริการให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ หรือที่ได้จ่ายเป็นค่าที่พักในโรงแรมให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม สำหรับการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศสำหรับปี 2558 ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่รวมกันทั้งหมดแล้วไม่เกิน 15,000 บาท

15. เงินบริจาค

เมื่อหักลดหย่อนเรียบร้อยแล้ว ผู้มีเงินได้ยังได้รับสิทธิหักค่าลดหย่อนเงินบริจาคแต่จะอยู่ในส่วนของการคำนวณภาษีเงินได้ ซึ่งจะแบ่งเป็น 2 แบบ คือ 1. การศึกษาและกีฬา ได้รับสิทธิไม่เกิน 2 เท่าของเงินบริจาค 2. การกุศลสาธารณะ ได้รับสิทธิไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนต่าง ๆ แล้ว

ข้อสังเกต

1. ต้องบริจาคเป็นเงินเท่านั้น การบริจาคเป็นทรัพย์สิน เช่น ที่ดิน รถยนต์ บ้าน ฯลฯ จะตีราคาเป็นเงินเพื่อนำมาหักลดหย่อนไม่ได้
2. กรณีที่โบเสิร์จรับเงินบริจาค ระบุชื่อผู้มีเงินได้และสามีหรือภริยาเป็นผู้บริจาคร่วมกัน โดยไม่ได้แยกส่วนกันไว้ ให้ถือว่าบริจาคคนละครึ่งของจำนวนเงินบริจาคทั้งหมด
3. กรณีมีชื่อบุคคลหลายคนในโบเสิร์จรับเงินบริจาค ให้เฉลี่ยเท่า ๆ กัน
4. โบเสิร์จรับเงินระบุนบริจาคไว้ในปีภาษีใดให้นำมาหักลดหย่อนได้ในปีภาษีนั้นเท่านั้น
5. ต้องบริจาคเป็นเงินให้แก่องค์การสาธารณกุศลตามรายชื่อที่กำหนดไว้ สามารถตรวจสอบได้ทาง website ของกรมสรรพากร ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ตรวจสอบรายชื่อสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด
ที่ผู้มีเงินได้มีสิทธิขอหักลดหย่อนเงินบริจาค

☒ ค้นหารายชื่อสถานศึกษาตามที่ระบุ

☒ ชื่อสถานศึกษา

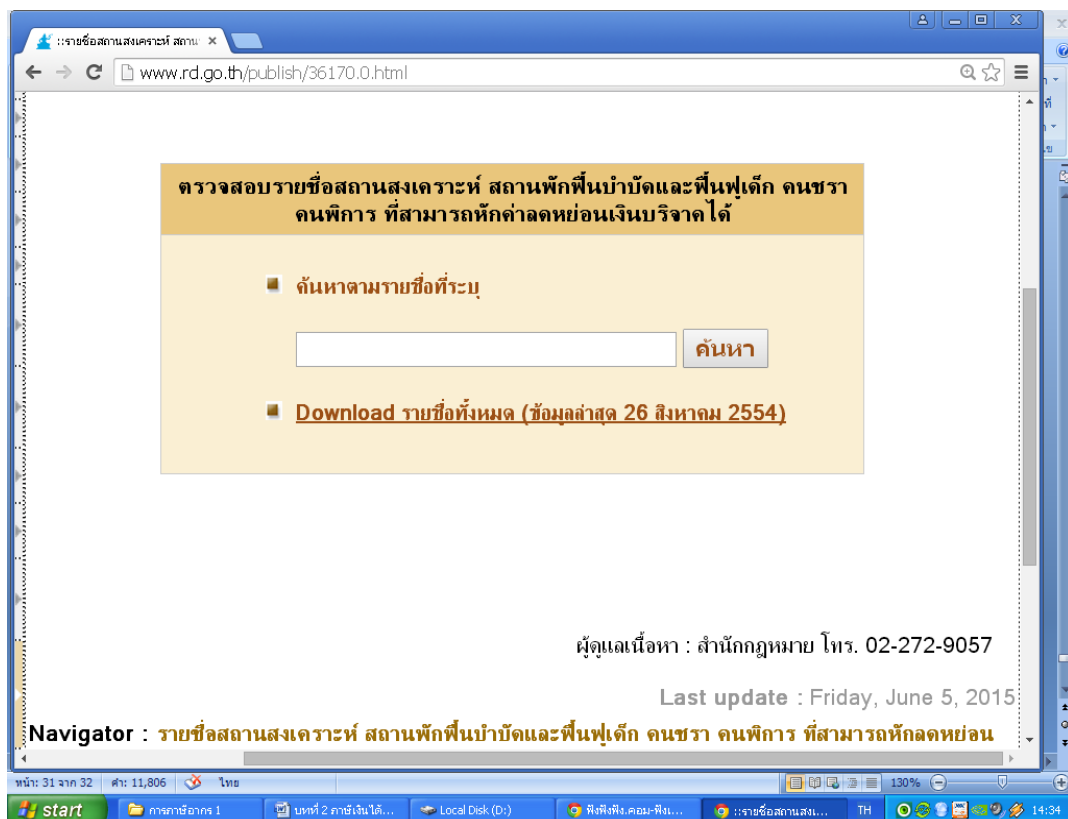
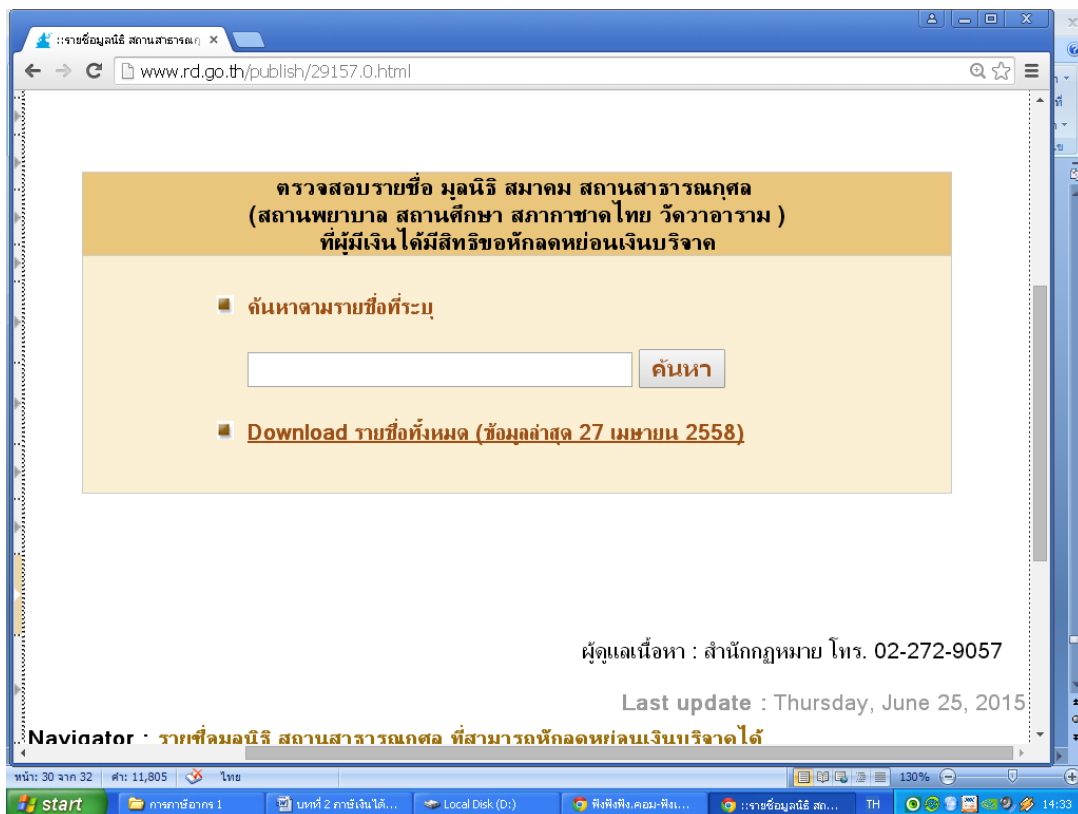
☐ จังหวัดที่ตั้ง

☒ [Download รายชื่อทั้งหมด \(ข้อมูลล่าสุด 25 พฤษภาคม 2556\)](#)

ผู้ดูแลเนื้อหา : สำนักกฎหมาย โทร. 02-272-9057

Last update : Friday, June 5, 2015

Navigator : รายชื่อสถานศึกษาที่สามารถหักลดหย่อนเงินบริจาคให้ 1 ได้ 2

การหักค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี

การหักค่าลดหย่อนให้หักได้เพียงกึ่งหนึ่งของอัตราที่ผู้มีเงินได้มีสิทธิหักทั้งปี ศึกษาจากวิธีการกรอกแบบภ.ง.ด. 94

วิธีการกรอกแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
ครึ่งปี ปีภาษี 2558
ภ.ง.ด.94
สำหรับผู้มีเงินได้ตามมาตรา 40 (5) (6) (7) (8) แห่งประมวลรัษฎากร

ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด.94

ได้แก่ ผู้มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (5) ถึง (8) แห่งประมวลรัษฎากร ที่ได้รับในระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายนในปีภาษี 2558 ตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

1. ผู้ที่เป็นโสด มีเงินได้พึงประเมินเกิน 80,000 บาท
2. ผู้ที่มีคู่สมรส มีเงินได้พึงประเมินไม่ว่าฝ่ายเดียวหรือทั้งสองฝ่ายรวมกันเกิน 80,000 บาท
3. กองมรดกที่ยังมิได้แบ่ง มีเงินได้พึงประเมินเกิน 80,000 บาท
4. ห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีโชษิตบุคคล มีเงินได้พึงประเมินเกิน 80,000 บาท
5. คณะบุคคลที่มีโชษิตบุคคล มีเงินได้พึงประเมินเกิน 80,000 บาท
6. วิชาึกชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเฉพาะที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่มีโชษิตบุคคล มีเงินได้พึงประเมินเกิน 80,000 บาท

☐ (1) มีเงินได้มาตรา 40 (5) - (8)
☐ ยื่นแบบ ภ.ง.ด.94 รวมคำนวณภาษีกับผู้มีเงินได้*
☐ แยกยื่นแบบ ภ.ง.ด.94

* กรณีรวมคำนวณภาษีให้กรอกรายละเอียดแบบ ภ.ง.ด.94 กรณีรวมคำนวณภาษี

- กรณีคู่สมรสมีเงินได้เฉพาะมาตรา 40 (1) - (4) เท่านั้น โดยไม่มีเงินได้มาตรา 40 (5) - (8) ให้เลือก
☐ (2) มีเงินได้เฉพาะมาตรา 40 (1) - (4)
- กรณีคู่สมรสไม่มีเงินได้ ให้เลือก
☐ (3) ไม่มีเงินได้

• **คำรับรอง**

ให้ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด.94 เป็นผู้ลงชื่อในแบบฯ ด้วยตนเอง พร้อมกับให้กรอกวัน เดือน ปี ที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด.94 และเพื่อความสะดวก ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบฯ ควรไปยื่นแบบฯ ด้วยตนเองเพราะหากมีข้อผิดพลาด

3

* **จำนวนปีที่ถือครอง** หมายถึง จำนวนปีนับตั้งแต่ปีที่ได้กรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ถึงปีที่ยื่นแบบฯ หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์นั้น ถ้าเกิน 10 ปี ให้นับเพียง 10 ปีเศษของปีให้นับเป็น 1 ปี การนับจำนวนปีที่ถือครองให้ถือตามปีปฏิทิน

4. เงินค่าขายหน่วยลงทุนคืนให้กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ

4.1 กรณีที่ผู้มีเงินได้ขายหน่วยลงทุนคืนฯ ได้รับเงินหรือผลประโยชน์ใดๆ จากการขายหน่วยลงทุนคืนฯ และเข้าหลักเกณฑ์ที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ตามข้อ 2 (56) และ (65) ของกฎกระทรวงฉบับที่ 126 (พ.ศ. 2509)ฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงฉบับที่ 246 (พ.ศ. 2547)ฯ และกฎกระทรวงฉบับที่ 265 (พ.ศ. 2551)ฯ จะได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้ ให้แสดงรายการเงินค่าขายหน่วยลงทุนคืนฯ หักจากทุนใน ⑦

4.2 กรณีที่ผู้มีเงินได้ขายหน่วยลงทุนคืนฯ ซึ่งไม่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ตาม 4.1 ให้ยื่นแบบ ภ.ง.ด.94 แสดงรายการเงินค่าขายหน่วยลงทุนคืนฯ หักจากทุนใน ⑦ 7. และหากราคาขายมากกว่าราคาทุนต้องนำผลต่างไปรวมคำนวณภาษีด้วย

ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเพื่อการยกเว้นภาษีเงินได้ สำหรับเงินหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่ได้รับเนื่องจากการขาย

• **รายการลดหย่อนและยกเว้นหลังจากหักค่าใช้จ่าย**

1. ผู้มีเงินได้

สำหรับบุคคลธรรมดาทั่วไป ให้กรอกจำนวนเงินค่าลดหย่อน 15,000 บาท

กรณีผู้มีเงินได้เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีโชษิตบุคคล หรือคณะบุคคลที่มีโชษิตบุคคล ให้กรอกจำนวนเงินค่าลดหย่อน 15,000 บาท หรือ 30,000 บาท ตามกรณีดังต่อไปนี้

(1) กรณีที่อยู่ในประเทศไทยเพียงคนเดียว ให้กรอกจำนวนเงิน 15,000 บาท

(2) กรณีที่อยู่ในประเทศไทยตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ให้กรอกจำนวนเงิน 30,000 บาท

2. คู่สมรส

2.1 กรณีคู่สมรสไม่มีเงินได้ ให้กรอกจำนวนเงินค่าลดหย่อนของคู่สมรส 15,000 บาท

2.2 กรณีคู่สมรสมีเงินได้มาตรา 40 (5) - (8)

2.2.1 กรณีรวมคำนวณภาษีให้ผู้มีเงินได้หักลดหย่อนส่วนตัว 15,000 บาท และหักลดหย่อนสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ 15,000 บาท

2.2.2 กรณีแยกยื่นแบบฯ ผู้มีเงินได้ต่างฝ่ายต่างหัก

ตัวอย่างเช่น

1. ค่าลดหย่อนผู้มีเงินได้ สามีหรือภริยา บุตร อุปกรณ์เลี้ยงดูบิดามารดา อุปกรณ์เลี้ยงดูคนพิการ หรือคนทุพพลภาพ หักได้กึ่งหนึ่งจากค่าลดหย่อนทั้งปี เช่น ผู้มีเงินได้ 30,000 บาท หักได้เพียง 15,000 บาท
2. ค่าลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ให้หักลดหย่อนฯ ส่วนที่ไม่เกิน 10,000 บาท ได้ครึ่งหนึ่ง ตามที่ได้จ่ายไปจริงในเดือนมกราคม ถึง มิถุนายนของปีภาษีนี้ แต่ ไม่เกิน 5,000 บาท และให้ยกเว้นได้อีกสำหรับ ส่วนที่เกิน 10,000 บาท ตามที่ได้จ่ายไปจริงในเดือนมกราคม ถึง มิถุนายนของปีภาษีนี้ แต่ ไม่เกิน 90,000 บาท เช่น จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืมในเดือนมีนาคม ปี 58 เป็นเงิน 80,000 บาท จะหักลดหย่อนและ ยกเว้นเงินได้ครึ่งปี ได้เพียง 75,000 บาท $(10,000 / 2 = 5,000 + 70,000)$

แหล่งที่มาของข้อมูล

กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร. ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2557. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์, 2557.
 ไพจิตร โรจนวานิช. คำอธิบายประมวลรัษฎากร ภาษีสรรพากร เล่ม 1. กรุงเทพฯ : เอ็น วาย ซี แมนเนจเม้นท์, 2557.
 ไพจิตร โรจนวานิช. คำอธิบายประมวลรัษฎากร ภาษีสรรพากร เล่ม 2. กรุงเทพฯ : เอ็น วาย ซี แมนเนจเม้นท์, 2557.
 สมคิด บางโม. ภาษีอากรธุรกิจ. กรุงเทพฯ : วิทย์พัฒน์, 2557.

Website ที่เกี่ยวข้อง

www.rd.go.th (กรมสรรพากร)

